

bohoslužba 9. neděle po Trojici 2.8.2026 u Martina ve Zdi, Rút

Vstupní slovo

Poslyšte vstupního slova z prvního listu Galatským, ze třetí kapitoly, verše dvacátého osmého.

„Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.” Gal 3, 28

Píseň - 289 Tebe Bože

Pozdrav

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého s námi se všemi. // Amen. Vítám Vás na dnešní úvodní, pridové a evangelické bohoslužbě.

Modlitba

Zvu Vás k modlitbě.

Milostivý Bože, děkujeme Ti s pokorou, že se můžeme scházet svobodně ve Tvém chrámu. Děkujeme Ti za to, že můžeme přicházet takové a takové jací jsme ve své autentické

opravdovosti. S krátkou ofinou, roztrhanýma džínama, třpytkama, v koženém tílku, s tetováním na krku a piercingem v uchu. Můžeme přicházet, ať jsme ženy či muži, nebinární, trans, gayové, bixexuální, pansexuální, lesby nebo hetero - můžeme přicházet všichni spolu jako lidské bytosti, jako Tvé milované děti. Milosrdný Bože, děkujeme Ti za věk, ve kterém můžeme žít, ve kterém se můžeme svobodně rozhodnout, koho milujeme. Díky Ti Pane za tento den a další dny pride týdnu. Otevírej srdce lidí, kteří zažili zklamání v církvi např. kvůli homofobii. Hoj rány, které byly napáchány. Naplňuj nás láskou a svým pokojem, nechť jsi nám přítomen. Amen.

První čtení

(presbyter/ka) 1. Korintským 13, 1-13

“Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon. Kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všechno poznání, ano, kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdal všechno, co mám, ano, kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje. Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá

se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne. Proroctví – to pomine; jazyky – ty ustanou; poznání – to bude překonáno. Vždyť naše poznání je jen částečné, i naše prorokování je jen částečné; až přijde plnost, tehdy to, co je částečné, bude překonáno. Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je dětinské. Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska.”

píseň 717 Tvá, Pane, láska nám sílu dává

2. čtení

Rút 1,14–18

Základ pro dnešní kázání nalezneme ve starozákonní knize Rút, v první kapitole od verše čtrnáctého do osmnáctého.

“Tu se rozplakaly ještě hlasitěji. Orpa políbila svou tchyni na rozloučenou, avšak Rút se k ní přimkla. Noemi jí řekla: „Hle, tvá

švagrová se vrací ke svému lidu a ke svým bohům. Vrať se také, následuj svou švagrovou!“ Ale Rút jí odvětila: „Nenaléhej na mne, abych tě opustila a vrátila se od tebe. Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt.“ Když Noemi viděla, že Rút je odhodlána jít s ní, přestala ji přemlouvat.”

kázání

Když slyšíme slova: *„Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt.“* Jak nám ta slova znějí? Na první dobrou většina lidí, jichž jsem se ptala bez jejich znalosti tohoto příběhu, odpověděla, že romanticky, milostně nebo manželsky. Není to příliš

daleko od pravdy v tom ohledu, že se tyto verše skutečně používají při svatbách. Jsou výrazem lásky, kterou si snoubenci chtějí vzájemně slíbit. Inspirují hloubkou a mírou oddanosti.

Když ale čteme starozákonní knihu Rút, jejíž součástí je tento příběh, nedočteme se zhora nic o manželství Noemi a Rút. Z jakého důvodu? Jak mnozí z vás víte, na mnoha místech naší planety není dodnes uzákoněno manželství dvou žen. V některých částech světa je dokonce nepřípustné otevřeně přiznat jinou citovou orientaci. Vzhledem k těmto skutečnostem přijmeme s pochopením, že v době Rút a Noemi manželství pro všechny nebylo součástí právních možností, z nichž by tyto ženy mohly volit.

Nevytrhávejme však příběh Rút a Noemi z kontextu. V celé souvislosti příběhu je podstatné zmínit, že Noemi byla tchyní Rút. Noemi zemřeli oba synové i manžel, a tak se rozhodla vrátit do své původní domoviny. Své snachy nabádala, aby ji opustily a znovu se provdaly. Orpa svou tchyni uposlechně. V tehdejší době zněla Noemina slova velice logicky. Rút se ale zásadně vymezí. Její slova jsou rozhodná a jednoznačná. S Noemi zůstane až do smrti, neboť se k ní přimkla. Vzdá se všeho, aby mohla zůstat s Noemi.

Je to tedy akt romantické lásky? Při první meditaci nad textem jsem měla potřebu protestovat proti jednoznačnému označování Noemi a Rút za queer

ženy. Co když měly jen mimořádně blízký rodinný vztah? Co když byla Noemi pro Rút spíše láskyplnou matkou? Co když je těmto ženám romantická láska připisována neprávem? Není snad možné milovat svou příbuznou hlubokou, oddanou láskou? Kdo ví? Je to jen toužebné přání queer teoložek a teologů?

Pravda je taková, že v příběhu jsou jisté mezery, které dávají prostor otázkám. Z jakého důvodu neměla Rút se svým prvním manželem dítě? Žádný potomek se nenarodil. V okamžiku smrti manžela navíc Rút přišla o všechny právní povinnosti vůči Noemi.

Kdyby chtěla, mohla odejít. Nebyla ničím právně vázána. Přesto zůstává. Právě tato svoboda jejího

rozhodnutí činí její oddanost ještě silnější.

Když se Noemi a Rút ocitají v nové krajině, Noemi má plán, jak zaopatřit sebe i Rút. Tento plán zahrnuje Noemina příbuzného Boaze. Noemi vysvětlí Rút, že je možné, aby k němu ulehla. Boaz oceňuje lásku Rút k Noemi a rozhodne se zaopatřit obě ženy sňatkem s Rút.

Pozoruhodné přitom je, že Boaz není v příběhu vykreslen jako někdo, kdo vztah mezi ženami nahrazuje nebo přerušuje. Naopak jej respektuje. Jeho přízeň vůči Rút vyrůstá právě z obdivu k tomu, co vykonala pro Noemi. Jeho vstup do příběhu nepřepisuje jejich vztah, ale vytváří podmínky, aby

mohl pokračovat v bezpečí.

V okamžiku, kdy se Rút narodí syn Obed, je dán do klína Noemi a ženy ze sousedství praví: „*Noemi se narodil syn.*“ A pojmenovaly jej Obéd. Je to zvláštní formulace. Biologickou matkou dítěte je Rút, přesto sousedky říkají: „*Noemi se narodil syn.*“ Jako by biblický text chtěl zdůraznit, že dítě nepatří jen jednomu člověku, ale vzniká uprostřed vztahu, péče a sdíleného života.

Perspektivy queer teologie nabízejí vzrušující vhledy. Například teoložka Esther Loewen píše, že většina konzervativního křesťanstva s přesvědčením tvrdí, že vztah mezi Noemi a Rút byl čistě platonický; nešlo o nic víc než o pouto mezi tchyní a snachou. Slib

oddanosti, který Rút skládá, je proto obecně považován za pouhý projev přátelství a rodinné solidarity. Někteří současní teologové a teoložky hnutí za osvobození queer lidí tento předpoklad jemně zpochybňují a poukazují právě na jisté mezery v textu, které mohou naznačovat větší složitost vztahu mezi těmito slavnými ženami.

Připomínají například, že hebrejské sloveso „přimknout se“, které popisuje vztah Rút k Noemi, je stejné slovo, které zaznívá v knize Genesis při popisu spojení Adama a Evy: „Proto muž opustí otce i matku a přilne ke své ženě.“ Jiní upozorňují, že jazyk slibu Rút připomíná starověké svatební formule. Další si všímají, že Boaz není přitahován

především krásou Rút, ale její věrností k Noemi. To všechno nejsou důkazy. Jsou to možnosti čtení textu. Možná na nás může působit tento způsob výkladu poněkud aktivisticky. Nemusíme se s ním ztotožňovat. Rút a Noemi pro nás mohou zůstat ženami, které k sobě nechovaly lásku romantickou.

Ale možná není nejdůležitější odpověď na otázku, zda byly milenkami. Možná je důležitější, že Bible dovoluje tuto otázku vůbec položit. Že tento příběh není uzavřený. Že v něm zůstává prostor, do něhož mohou vstoupit lidé s různou životní zkušeností a najít v něm svůj domov.

Čtení Bible z queer perspektivy totiž nemusí znamenat, že za každou cenu hledáme queer vztahy tam, kde nejsou. Může to znamenat, že hledáme

příběhy lidí, kteří jsou jiní, stojí na okraji, překračují společenské normy, vytvářejí nové formy rodiny a věrnosti. A právě v tom může být příběh Rút a Noemi hluboce queer, i kdyby jejich vztah nikdy nebyl romantický.

Avšak tento příběh dává příležitost naplnit touhu ztotožnit se s biblickými postavami, které nám mohou být podobné. Znamená to, že máme touhu hledat. Máme touhu po Bohu. Chceme být jeho lidem. Chceme být součástí pestrého Božího lidu.

Každý člověk potřebuje někde zahlédnout svůj příběh. Potřebuje slyšet, že i pro něj je v Božím příběhu místo. Když queer lidé nacházejí v Rút a Noemi obraz vlastní zkušenosti, nemusí to znamenat, že si Bibli přizpůsobují. Možná jen poprvé

zjišťují, že i jejich život může být místem, kde Bůh jedná.

Bůh k nám přichází, nechává se nám poznat a nezáleží mu na tom, v jaké oblasti jsme jiní. Miluje nás cele a přijímá nás i s našimi prohrami a selháními. Stojí o nás i s naší nedokonalostí. Netouží po bezchybnosti. Je si dobře vědom naší lidskosti. A právě s tím, kým jsme ve své pravdivosti, jsme voláni k tomu, abychom se stali Božím nástrojem a darem pro druhé lidi.

Je zřejmé, že přesnou povahu vztahu Noemi a Rút nemůžeme ani prokázat, ani vyvrátit. Ale můžeme s jistotou říci něco jiného. Bible zde vypráví příběh mimořádné oddanosti, víry, nebojácnosti, naděje a

lásky. Příběh dvou žen, které si navzdory všemu zvolily společnou cestu. A právě proto tato slova dodnes tolik rezonují. Proto je čteme při svatbách. Proto nás dojímají. Protože je krásné být s tím, koho milujeme. Je krásné vidět, když se lidé jeden pro druhého obětují. Je krásné být svědky oddanosti, která přetrvá i tehdy, když už k ní člověka nic právně ani společensky nezavazuje.

Možná právě proto tento příběh oslovuje tolik lidí napříč staletími. Ne proto, že bychom znali s jednoznačností všechny odpovědi. Ale proto, že v něm poznáváme Boha, který zve člověka do vztahů založených na pevných hodnách. Boha, který neodmítá člověka pro jeho jinakost, ale zve jej, aby i se svou jinakostí byl součástí jeho lidu. Ať už se v

příběhu Rút a Noemi vidíme jakkoli, jedno zůstává jisté: Boží láska je vždy větší než jakékoliv člověkem vytvořené kulturní a dobové normy. A právě v Boží lásce a přijetí může každý člověk nacházet svůj domov.

píseň 241 Kdo mě z pout mých

Zvu vás k modlitbě.

Milosrdný Kriste Ježíši, děkujeme Ti za to, že jsi přišel na tento svět jako outsider, děkujeme Ti za to, že Tvé cesty vedli ke všem lidem s porozuměním a soucitem - s velikou láskou. Děkujeme Ti, že Ty neopovrhneš lidmi výstředními, nemocnými ani ztracenými a jakkoliv nepochopenými. Děkujeme Ti za pochopení, které máš pro nás, ať už jsme jakkoliv jinací, tak nás miluješ bezpodmínečně a přijímáš nás v naší vysvěcené opravdovosti s našimi sny, touhami, pochybeními, kolísáními a nedokonalostmi. Jsme si dobře vědomi Pane, že i přes naši snahu se doupouštíme přešlapů

a Tvoje milost je naší nadějí. Probouzej v nás Pane lásku k lidem kolem nás, dej, ať dokážeme odpouštět lidem, kteří nám ublížili činem či slovem, ať dokážeme odpouštět lidem, kteří nám dali najevo své nepřijetí a odmítnutí. Chvála Ti patří, že u Tebe jsme přijati bez výhrad v bezpečí a lásce. Amen.

Zvu Vás k vyznání vin:

Bože, děkujeme ti za svědomí, které nás vede blíž k tobě i druhým lidem. Prosíme tě, takové svědomí v nás probouzej. Vyznáváme ti v tichosti, co nás tíží, a také prázdná místa, se kterými si nevíme rady. Pomož nám žít z tvého odpuštění a radovat se ze smíření. Přikryj svým milosrdenstvím, co už nejde vzít zpátky, a ukazuj nám nadějná východiska a cestu k sobě.

(- - - chvíle ticha- - -)

Vyznejme společně: Bože, smiluj se nade mnou.

Slovo milosti

Slyšte slovo potěšení:

Boží milosrdenství je nad vámi od věků až na věky.

Ať vás zbavuje tíhy vin: aby vám minulost byla pomocí,
abyste plně žili v přítomnosti a do budoucna hleděli s
důvěrou. Amen.

Vyznání víry – Apoštolské

Zvu Vás k apoštolskému vyznání víry. 345

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.

I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z
Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem
Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel,
třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí po pravici
Boha, Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství
svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný. Amen.

Píseň 366 Chleba a víno neseme

Slova ustanovení VP

“Večeři Páně slavíme na základě Kristova ustanovení:

Pán Ježíš Kristus v tu noc, kdy byl zrazen,
vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl:

„Toto je mé tělo, které se za vás vydává;
to čiňte na mou památku.“

Stejně vzal po večeři i kalich a řekl:

„Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví;
to čiňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“

Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich,
zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde.” (1 K 11, 23–26)

Modlitba k večeři Páně

Milosrdný Bože, dal jsi nám život a také svobodu se
rozhodovat a přemýšlet, jak život tady na zemi prožít. Přišel
jsi v Ježíši na svět, abys nám ukázal, jak moc nás máš rád,
našim hříchům navzdory. Máme se naučit, že láska může
hory přenášet, že milovat je dobrá cesta, ta nejlepší. Přemohl
jsi smrt a vetknul do našeho života naději na život na život s
Tebou.

Prosíme, buď svým Duchem svatým uprostřed nás, až budeme stát kolem Tvého stolu a přijímat chléb a víno. Prosíme, ať při Tvé večeři zakusíme, jaké je Tvé království a ať ho jednou poznáme cele.

Amen.

Modlitba Páně 387

Společně volejme k Bohu, našemu Otci, jak nás to naučil náš Pán:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

Pozvání

“Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.” (Matouš 11, 28)

Také vám vyřizuji Kristovo pozvání. Pro všechny, kdo se chtějí nechat pozvat k jeho stolu a nepohrdají těmi, kdo tu budou s nimi, je tu místo.

V průběhu vysluhování budeme zpívat píseň 147 Každý den Pán mi sílu dává. Zváni jsou všichni bez ohledu na církevní nebo necírkevní příslušnost. Pokud z jakéhokoli důvodu nechcete nebo nemůžete přijímat, můžete být součástí kruhu a naznačte, prosím, tímto gestem, že nepřijímáte.

A nyní již pojd'te, neboť vše je připraveno.

Vysluhování

Propuštění

“Tehdy naše ústa naplnil smích a náš jazyk plesal. Tehdy se říkalo mezi pronárody: „Hospodin s nimi učinil velké věci.“ Ž 126, 2 Jděte v pokoji.

Pozdravení pokoje

Na znamení smíření a jednoty Kristova lidu si navzájem podejme ruce se slovy „Pokoj Tobě“.

Zvu Vás k modlitbě po přijímání.

Modlitba po přijímání

Dobrotivý Bože, děkujeme za Tvoji blízkost, za to, že s každým z nás stále počítáš. Děkujeme, že smíme zakoušet alespoň částečně Tvé království tady na zemi. Děkujeme za společenství u Tvého stolu, za sourozence v Kristu a také za chléb a víno. Díky Tobě, Bože, neodcházíme s prázdnou, ale naplnění pokojem a obdarování milostí. Děkujeme Ti za Tvou náruč, do které si nás přijal v naší celosti u Tvého stolu. Děkujeme za možnost stejně tak přijímat i ty, kteří nám ublížili. Děkujeme za posilu do dalších dnů, možnost pokusit se začít spolu bez starých křivd, mluvit tam, kde již dlouho bylo ticho. Amen.

Píseň 674 Kdosi mě probouzí, podává dlaň

Ohlášky

Pozvání na cyklus křest. meditací s letákem.

Pokud má někdo z Vás zájem o společnou osobní modlitbu po skončení bohoslužby, tak se za mnou neostýchejte přijít.

Zvu Vás k přímělné modlitbě.

Přímělny

Milující Bože,

modlíme se za všechny, kteří mají pocit, že si musí vybrat mezi sebou samými a svou vírou. Ať poznají, že jsou bezpodmínečně milováni takoví, jaké a jací jsou, protože jsi je stvořil a znáš je lépe, než znají sami sebe. Modlíme se za LGBTQ+ lidi, za všechny s jinou citovou či genderovou identitou, kteří tě touží poznat, hledají tvou blízkost a chtějí být součástí tvé církve, ale mají pocit, že jim to není dovoleno kvůli tomu, kým jsou. Pane, dej jim odvahu otevřít se Tobě, aby mohli zakusit tvého Svatého Ducha, tvou velikou lásku a tvou nepopíratelnou přítomnost ve svých životech.

Pomoz nám být vítanou přítomností na Prague Pride a překlenout propast mezi queer lidmi a církví. Děkujeme ti za všechny sbory, organizace a náboženská společenství, která otevírají své kostely, své domy i svá srdce lidem, kteří hledají přijetí, bezpečí a naději. Dej, ať i naše církve stále více odráží tvou pohostinnost, milost a lásku.

Jsme si vědomi, že v mnoha zemích světa lidé s jinou citovou orientací nebo genderovou identitou stále čelí pronásledování, násilí a diskriminaci. Prosíme Tě za jejich ochranu i za všechny, kteří usilují o spravedlnost a lidskou důstojnost. Modlíme se za pokoj během celého Pride týdne i během dne průvodu Prahou a za bezpečný návrat domů pro všechno účastnictvo. Den jako Pride bývá často provázen obavami a úzkostmi. Kéž láska, přijetí a vzájemná úcta promlouvají hlasitěji než strach, nenávist a předsudky.

Děkujeme ti za queer křesťanstvo v naší církvi i v dalších církvích, kteří se Pride týdne účastní, aby vydávali svědectví o tvé lásce, oslavovali život a vyjadřovali solidaritu. Děkujeme za jejich odvahu, věrnost, soucit, trpělivost a milost – za dary, které obohacují tvou církev. Děkujeme především za tvou

lásku, která nás nikdy neopouští a která je základem všeho, čemu věříme.

Prosíme Tě, aby tvůj Duch působil v celé LGBTQ+ komunitě. Ať mnozí zakusí tvou blízkost, objeví tvou bezpodmínečnou lásku a poznají, že jsou tvými milovanými dětmi stejně jako každý člověk, kterého jsi stvořil. Ať se už žádný queer člověk nemusí cítit méněcenný nebo nechtěný ve tvé církvi, ale ať ví, že je přijímán se stejnou důstojností a stejnou láskou jako kdokoli jiný.

Pane, otevři také naše nitro. Ukaž nám předsudky, které si možná ani neuvědomujeme. Dej nám odvahu rozpoznávat a překonávat vše, co nás odděluje od druhých – strach z odlišnosti, odsuzování i lhostejnost. Uč nás poznávat, že jsme si navzájem bližší, než si často myslíme, protože všichni neseme tvůj obraz.

Modlíme se zvláště za queer křesťanstvo, jež je součástí naší církve. Děkujeme ti za krásné dary, kterými obohacují naše sbory, za jejich víru, službu i svědectví. Ježíši, děkujeme ti za ně. Žehnej jim a žehnej všemu, co v jejich životech konáš.

Pomoz nám být církví, která vítá každého člověka s otevřenou náručí, učí se stále radikálněji milovat a roste v rozmanitosti darů, které jsi jí svěřil. Ať pravda, že ty jsi Lásky, zaznívá nejen v našich slovech, ale i v našich činech, v našich vztazích i v našem společném životě.

O to všechno tě prosíme ve jménu Ježíše Krista, který přicházel za těmi, kteří byli odstrčeni, uzdravoval zlomené a zjevoval tvou bezpodmínečnou lásku. Amen.

Poslání

Přijměte na cestu slova poslání:

“Neztrácejte proto odvahu, neboť bude bohatě odměněna.” Žid 10, 35

Požehnání

Přijměte (do svých srdcí) požehnání z Konga:

“Hospodin, ať Ti žehná:

Ať naplní Tvé nohy tancem a Tvé paže silou.

Ať naplní Tvé srdce něhou a Tvé oči smíchem.

Ať naplní Tvé uši hudbou a Tvůj nos příjemnou vůní.

Ať Ti stále dává milost pouště – tichou osvěžující vodu a novou naději.

Ať nám všem dává stále znovu sílu a naději.

Požehnej Vás Hospodin.”

Píseň 406 Dej nám moudrost, odvahu pro dny obav